

Sygn. akt IV U 1338/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 czerwca 2016r.

Sąd Okręgowy w Siedlcach IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący SSO Katarzyna Antoniak

Protokolant	st. sekr. sądowy Marta Żuk
-------------	----------------------------

po rozpoznaniu w dniu 16 czerwca 2016r. w Siedlcach na rozprawie

odwołania K. A. (1)

od decyzji Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego

z dnia 21 października 2015 r. Nr (...)

w sprawie K. A. (1)

przeciwko Prezesowi Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego

o prawo do emerytury rolniczej

zmienia zaskarżoną decyzję i ustala prawo K. A. (1) do emerytury rolniczej od dnia 01 października 2015 roku.

Sygn. akt: IV U 1338/15 **UZASADNIENIE**

Decyzją z 21 października 2015r. Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, działając na podstawie art.19 ust.1 i 1a oraz art.20 ust.1 i 3 ustawy z 20 grudnia 1990r. o ubezpieczeniu społecznym rolników odmówił ubezpieczonej K. A. (1) prawa do emerytury rolniczej wskazując, że udowodniony przez nią okres podlegania ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu wynosi 22 lata, 7 miesięcy i 26 dni zamiast wymaganych co najmniej 25 lat. Organ rentowy wskazał, że do okresu wymaganego do emerytury zaliczył okres pracy ubezpieczonej w gospodarstwie rolnym rodziców od 2 stycznia 1971r. do 6 sierpnia 1974r. oraz okres podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników od 1 października 1996r. do 21 października 2015r. Do okresu wymaganego do nabycia emerytury nie zaliczył natomiast okresu pracy w gospodarstwie rolnym rodziców od 7 sierpnia 1974r. do 1 stycznia 1981r. z uwagi na brak zameldowania i zamieszkiwania ubezpieczonej u rodziców (decyzja z 21 października 2015r. k.59 akt emerytalnych).

Odwołanie od w/w decyzji złożyła K. A. (1) wnosząc o jej zmianę i ustalenie, że przysługuje jej prawo do emerytury rolniczej. Podniosła, że w okresie od 7 sierpnia 1974r. do 1 stycznia 1981r. faktycznie pracowała w gospodarstwie rolnym rodziców i okres ten powinien być zaliczony do emerytury. Krótco po ślubie przeprowadziła się z mężem do S., ale codziennie dojeżdżała do K. H., gdzie mieszkali rodzice, a niejednokrotnie w czasie żniw lub młocki nocowała u rodziców. We wskazanym okresie nie pracowała nigdzie poza rolnictwem. Wskazała, że w przedmiotowym okresie nie tylko pracowała w gospodarstwie rolnym, ale też ukończyła Rolniczą Szkołę Zawodową w H., a następnie zaocznie Technikum Rolnicze w S.. Kształciła się w tym kierunku z myślą o przejęciu gospodarstwa po rodzicach, choć czas

pokazał, że gospodarstwa tego nie przejęła. W zamian za pracę w gospodarstwie rodzice obdarowywali ją płodami rolnymi, a także pomagali finansowo - kupili działkę i pomogli wybudować dom w S.. Ubezpieczona wyjaśniła, że nie mieszkała z rodzicami, gdyż dom był nieduży, a oprócz rodziców mieszkali w nim jeszcze dwaj bracia, jeden z żoną i córką oraz młodsza siostra, przy czym bracia i szwagierka pracowali poza rolnictwem. W tych okolicznościach jej pomoc w gospodarstwie rolnym była potrzebna, a dojazd z S. do K. H. nie stanowił problemu, gdyż odległość między tymi miejscowościami to tylko 2 km (odwołanie wraz z załącznikiem w postaci zaświadczenia o zameldowaniu k.1-2 akt sprawy).

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie powołując się na przepisy prawa i uzasadnienie zawarte w zaskarżonej decyzji (odpowiedź organu rentowego na odwołanie k.3-4 akt sprawy).

Sąd ustalił, co następuje:

Ubezpieczona K. A. (1) urodziła się w dniu (...) W dniu 2 października 2015r. mając ukończone 60 lat i 9 miesięcy wystąpiła do Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego z wnioskiem o emeryturę rolniczą. Do wniosku załączyła zaświadczenie o podleganiu ubezpieczeniu społecznemu rolników w okresie od 12 grudnia 1996r. do nadal (zaświadczenie z 24 sierpnia 2015r. k.3-5 akt emerytalnych). Nadto ubezpieczona przedstawiła własne oświadczenie oraz zeznania świadków A. B. i C. D. na okoliczność, że w okresie od 2 stycznia 1971r. (dzień po ukończeniu 16. roku życia) do 1 stycznia 1981r. pracowała w gospodarstwie rolnym rodziców J. i K. małż. B. położonym w miejscowości K. H. gmina S. o powierzchni 8 ha. Do oświadczenia ubezpieczonej dołączone jest zaświadczenie Wójta Gminy S., z którego wynika, że od urodzenia do 6 sierpnia 1974r. ubezpieczona była zameldowana w H., od 6 sierpnia 1974r. do 20 września 1977r. w S. przy ul. (...), a od 20 września 1977r. do chwili obecnej w S. przy ul. (...) (oświadczenie ubezpieczonej z 13 sierpnia 2015r. i zaświadczenie Wójta Gminy S. w przedmiocie zameldowania ubezpieczonej k.17 akt emerytalnych oraz zeznania świadków A. B. i C. D. odpowiednio z 11 i 12 sierpnia 2015r. k.15-16 akt emerytalnych).

W wyniku rozpoznania wniosku ubezpieczonej zaskarżoną decyzją z 21 października 2015r. organ rentowy odmówił ubezpieczonej prawa do emerytury rolniczej wskazując, że udowodniony przez nią okres podlegania ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu wynosi 22 lata, 7 miesięcy i 26 dni zamiast wymaganych co najmniej 25 lat i na okres ten składa się okres pracy w gospodarstwie rolnym rodziców od 2 stycznia 1971r. do 6 sierpnia 1974r. (3 lata, 7 miesięcy i 5 dni) oraz okres podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników od 1 października 1996r. do 21 października 2015r. (19 lat i 21 dni). Do okresu wymaganego do nabycia emerytury rolniczej organ rentowy nie zaliczył pozostałego wnioskowanego przez ubezpieczoną okresu pracy w gospodarstwie rolnym rodziców ,tj. od 7 sierpnia 1974r. do 1 stycznia 1981r. z uwagi na to, że we wskazanym okresie ubezpieczona nie zamieszkiwała u rodziców (decyzja z 21 października 2015r. k.59 akt emerytalnych).

Ubezpieczona urodziła się w dniu (...) w miejscowości K. H. gmina S.. Rodzice ubezpieczonej J. i K. małż. B. od lat 60-tych XX wieku byli posiadaczami gospodarstwa rolnego położonego na terenie wsi K. H. o powierzchni 8 ha, a następnie stali się jego właścicielami - w trybie ustawy z 26 października 1971r. o uregulowaniu własności gospodarstw rolnych (§1 aktu notarialnego umowy przekazania gospodarstwa rolnego z 30 lipca 1986r. k.21-22 akt emerytalnych). Rodzice ubezpieczonej utrzymywali się z uprawy przedmiotowego gospodarstwa. Na posiadanych gruntach rodzice ubezpieczonej uprawiali zboże, ziemniaki, warzywo. Hodowali krowy, cielaki, byki, trzodę chlewną, posiadali również konia do prac polowych. Ubezpieczona od urodzenia mieszkała z rodzicami na terenie powyższego gospodarstwa (w/w zaświadczenie o zameldowaniu k.17 akt emerytalnych). Po ukończeniu szkoły podstawowej w 1970r., ubezpieczona kontynuowała naukę w Szkole Przesposobienia Rolniczego w H., która ukończyła w czerwcu 1972r. (świadcstwo ukończenia Szkoły Przesposobienia Rolniczego k.12 akt emerytalnych). W październiku 1973r. ubezpieczona wyszła za mąż za Z. I., który zamieszkał razem z ubezpieczoną w jej rodzinnym domu w H.. Ubezpieczona wraz z mężem mieszkała u rodziców do 6 sierpnia 1974r. Następnie małżonkowie przeprowadzili się do S., odległych od K. H. o niespełna 2 km, i zamieszkali w kilku odnowionych pomieszczeniach w poniemieckim domu zakupionym przez brata ubezpieczonej S. B. (1) przy ul. (...). Przeprowadzka z K. H. do S. była spowodowana trudnymi warunkami mieszkaniowymi w domu rodzinnym ubezpieczonej. W rozpatrywanym okresie w niewielkim domu oprócz rodziców ubezpieczonej, ubezpieczonej i jej męża zamieszkiwali jeszcze: jej brat S. B. (1) z żoną i dzieckiem, drugi brat S. B. (2)

(kawaler) oraz młodsza o 12 lat siostra B., łącznie 9 osób, z czego zameldowanych było 8 osób (zaświadczenie Wójta Gminy S. z 10 listopada 2015r. o ilości zameldowanych osób w domu rodziców ubezpieczonej na dzień 5 sierpnia 1974r. k.2 akt sprawy). Mąż ubezpieczonej Z. I. pracował wówczas w Spółdzielni Kółek Rolniczych w S.. Ubezpieczona nie pracowała zawodowo. Od ukończenia 16. roku życia – w dniu 1 stycznia 1971r. przez cały okres zamieszkiwania z rodzicami ,tj. do 6 sierpnia 1974r., jak i po wyprowadzeniu się do S. ubezpieczona stale – codziennie pracowała w gospodarstwie rolnym rodziców i stan taki trwał do końca 1980r. z kilkumiesięcznymi przerwami związanymi z urodzeniem dzieci. Ubezpieczona nie pracowała zawodowo i codziennie, pieszo lub rowerem udawała się do rodziców zamieszkałych 2 km od S. i pomagała im w pracach w gospodarstwie. W okresach zimowych, w sytuacji dużych opadów śniegu przyjeżdżał po ubezpieczoną saniami jej ojciec. Ubezpieczona wykonywała wszystkie prace związane z obrządkiem zwierząt ,tj. dojenie krów, przygotowywanie paszy dla zwierząt, karmienie zwierząt oraz pracowała w polu – przy sianokosach, żniwach, wykopkach, młócce. Prace te wykonywała przez co najmniej 4 godziny dziennie - w sezonie jesienno-zimowym i do kilkunastu godzin dziennie w okresach wiosenno-letnich. Praca ubezpieczonej miała istotne znaczenie dla prawidłowego funkcjonowania gospodarstwa rolnego rodziców ubezpieczonej, gdyż bracia ubezpieczonej i jej szwagierka pracowali poza rolnictwem i tylko dorywczo lub podczas urlopu mogli pomóc rodzicom w gospodarstwie. Brat ubezpieczonej S. B. (1) był murarzem i przez cały dzień był nieobecny w domu, drugi brat S. B. (2) pracował w Spółdzielni Kółek Rolniczych w S., a szwagierka pracowała jako kucharka w szkole w S.. Młodsza o 12 lat siostra ubezpieczonej B. uczyła się wówczas w szkole. Również matka ubezpieczonej, która chorowała na serce oraz miała problemy z kolanami i która dodatkowo opiekowała się dzieckiem brata ubezpieczonej S. w ograniczonym zakresie wykonywała prace w gospodarstwie. W zamian za pracę w gospodarstwie rolnym rodzice ubezpieczonej obdarowywali ją płodami rolnymi oraz pomagali finansowo przy budowie domu na działce zakupionej przy ul. (...) w S., do którego to domu ubezpieczona przeprowadziła się z mężem we wrześniu 1977r. W rozpatrywanym okresie ,tj. do 1 stycznia 1981r. ubezpieczona urodziła troje dzieci: J. I. – w dniu 31 października 1975r., M. I. (1) – w dniu 5 maja 1977r. i D. I. - w dniu 29 stycznia 1979r. Później urodziła jeszcze trzy córki: A. I. – w dniu 1 marca 1981r., M. I. (2) – w dniu 22 lipca 1991r. i K. A. (2) – w dniu 27 września 1995r. (kopia dowodu osobistego ubezpieczonej k.7-7v akt ZUS o ustalenie kapitału początkowego). Trójką dzieci urodzonych przez ubezpieczoną w okresie pracy w gospodarstwie rolnym rodziców ,tj. do 1 stycznia 1981r. opiekowała się babcia męża ubezpieczonej Z. I., która w rozpatrywanym okresie pomieszkiwała z ubezpieczoną i jej mężem ,tj. przebywała u nich w tygodniu, a od czasu do czasu na weekend jeździła do P. (wsi oddalonej od S. o kilka km), skąd pochodziła. W okresie ciąży ubezpieczona pracowała w gospodarstwie rolnym rodziców wykonując cięższe prace w obejściu i na polu, pracowała np. przy przewracaniu siana. Po urodzeniu dziecka ubezpieczona wracała do pracy w gospodarstwie po upływie około 2 miesięcy. W związku z pracą ubezpieczonej w gospodarstwie rolnym rodziców istniały plany, że ubezpieczona przejmie po nich gospodarstwo rolne. Dlatego po ukończeniu w/w Szkoły Przynsposobienia Rolniczego w H. ubezpieczona kontynuowała naukę w tym kierunku i w dniu 20 grudnia 1977r. w trybie zaocznym ukończyła Technikum Rolnicze w S. (świadectwo ukończenia Technikum Zawodowego w S. z 20 grudnia 1977r. k.13-14 akt emerytalnych, zeznania świadków: C. D. k.14v-15 akt sprawy, A. B. k.15 akt sprawy i S. B. (2) k.15-15v akt sprawy oraz zeznania ubezpieczonej k.15v i k.8-9 akt sprawy).

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie K. A. (1) podlegało uwzględnieniu.

Zgodnie z art.19 ust.1 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników (t.j.: Dz.U. z 2015r., poz.704 ze zm.) emerytura rolnicza przysługuje ubezpieczonemu, który spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) osiągnął wiek emerytalny określony w ust.1a i 1b,
- 2) podlegał ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu przez okres co najmniej 25 lat, z uwzględnieniem art.20.

Przepis art.19 ust.1a pkt 10 powyższej ustawy stanowi, że wiek emerytalny kobiet urodzonych w okresie od 1 stycznia 1955r. do 31 marca 1955r. wynosi co najmniej 60 lat i 9 miesięcy.

Z kolei przepis art.20 ust.1-3 ustawy stanowi, że do okresów ubezpieczenia wymaganych zgodnie z art.19 ust.1 pkt 2 w przypadku osób urodzonych po dniu 31 grudnia 1948r. zalicza się okresy:

- 1) podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników indywidualnych i członków ich rodzin w latach 1983-1990r.
- 2) prowadzenia gospodarstwa rolnego lub pracy w gospodarstwie rolnym, po ukończeniu 16. roku życia, przed dniem 1 stycznia 1983r.

W sprawie bezsporne jest, że w dacie wystąpienia z wnioskiem o emeryturę ubezpieczona osiągnęła wiek emerytalny wnoszący co najmniej 60 lat i 9 miesięcy. W sprawie sporne było natomiast to, czy ubezpieczona legitymuje się co najmniej 25-letnim okresem ubezpieczenia emerytalno-rentowego. W oparciu o przedłożone przez ubezpieczoną dokumenty organ rentowy ustalił, że wykazany przez nią okres ubezpieczenia wynosi 22 lata, 7 miesięcy i 26 dni, w tym okres pracy ubezpieczonej w gospodarstwie rolnym rodziców od ukończenia 16. roku życia, tj. od 2 stycznia 1971r. do 6 sierpnia 1974r., tj. do chwili wyprowadzenia się ubezpieczonej z domu rodziców i zamieszkania w S.. Argumentując zaliczenie do okresu ubezpieczenia emerytalno-rentowego jedynie w/w okresu pracy ubezpieczonej w gospodarstwie rolnym, a nie całego okresu wnioskowanego przez ubezpieczoną, tj. do 1 stycznia 1981r. organ rentowy wskazywał, że od 7 sierpnia 1974r. ubezpieczona nie mieszkała i nie była zameldowana u rodziców. Analizując zgromadzone w sprawie dowody Sąd doszedł do przekonania, że stanowisko organu rentowego jest błędne. Niesporne jest, że od 7 sierpnia 1974r. ubezpieczona nie mieszkała w domu rodzinnym w H., ale w S. oddalonych od rodzinnej wsi o 2 km, dokąd przeprowadziła się wraz z mężem. Okoliczność tę potwierdzają zgromadzone w sprawie dowody z dokumentów. Jednakże okoliczność, że ubezpieczona przestała mieszkać z rodzicami sama w sobie nie przesądza jeszcze o tym, że od wskazanej daty przestała ona pracować w gospodarstwie rolnym rodziców. Przeciwnie, przeprowadzone przez Sąd dowody z dokumentów oraz zeznań świadków i samej ubezpieczonej w pełni uzasadniają stwierdzenie, że po 6 sierpnia 1974r. do 31 grudnia 1980r. ubezpieczona kontynuowała pracę w gospodarstwie rolnym rodziców, przy czym praca ta miała istotne znaczenie dla prawidłowego funkcjonowania tego gospodarstwa. W pierwszej kolejności wskazać należy, że wyprowadzeniu się ubezpieczonej z K. H. do S. nie towarzyszył zamiar zaprzestania pracy w gospodarstwie rolnym. Przeprowadzka ta wynikała z trudnej sytuacji mieszkaniowej w domu rodziców ubezpieczonej, w którym tuż przed wyprowadzką mieszkało 9 osób. Wskazać dalej należy, że przeprowadzając się do S. ubezpieczona „oddaliła” się od gospodarstwa rolnego rodziców o zaledwie 2 km, a zatem z pewnością możliwe było codziennie dojeżdżanie przez nią do tego gospodarstwa. Fakt stałej pracy ubezpieczonej w przedmiotowym gospodarstwie potwierdzili świadkowie – brat ubezpieczonej S. B. (2) (przez cały czas mieszkający w tym gospodarstwie), jej kuzynka A. B. mieszkająca na posesji bezpośrednio sąsiadującej z posesją rodziców ubezpieczonej oraz C. D. pochodząca z K. H. i zamieszkująca w tej miejscowości do 1976r., a w późniejszym okresie często w niej bywająca z racji wizyt u rodziców oraz w związku z wykonywaniem funkcji rachmistrza i członka komisji sprawdzającej stan ochrony przeciwpożarowej we (...) (jako pracownik Urzędu Gminy w S.). Ze spójnych i logicznych zeznań w/w osób oraz zeznań samej ubezpieczonej wynika bezspornie, że po 6 sierpnia 1974r. ubezpieczona codziennie była obecna w gospodarstwie rolnym rodziców i wykonywała w nim wszystkie prace stałe - związane z hodowlą zwierząt i sezonowe związane z uprawą ziemi. Potrzeba pracy ubezpieczonej w tym gospodarstwie nie budzi wątpliwości, jeśli zważyć, że rodzeństwo ubezpieczonej, choć mieszkało na terenie gospodarstwa, to pracowało zawodowo, w przeciwieństwie do ubezpieczonej, która w rozpatrywanym okresie nie pracowała zawodowo, a zatem mogła pomóc rodzicom w pracy na gospodarstwie. O jej pracy w gospodarstwie rolnym świadczy również pośrednio ukończenie zaocznie Technikum Rolniczego w S. w 1977r. Gdyby ubezpieczona nie była związana z rolnictwem poprzez pracę, niecelowe byłoby jej dalsze kształcenie się w tym kierunku (po tym jak ukończyła rolniczą szkołę zawodową).

Mając na uwadze powyższe okoliczności Sąd stwierdził, że okres ubezpieczenia emerytalno-rentowego ubezpieczonej uwzględniony przez organ rentowy należy uzupełnić dalszym okresem pracy ubezpieczonej w gospodarstwie rolnym rodziców, tj. od 7 sierpnia 1974r. do 31 grudnia 1980r., który to okres nawet po wyłączeniu przerw związanych z urodzeniem trójki dzieci (łącznie do 1,5 roku - przyjmując po 6 miesięcy przerwy w przypadku urodzenia każdego z trojga najstarszych dzieci – urodzonych kolejno w 1975r., 1977r. i 1979r. - miesiące bezpośrednio przed i po porodzie), powoduje, że ubezpieczona spełnia przesłankę co najmniej 25-letniego okresu ubezpieczenia. Mając to na uwadze

na podstawie art.477¹⁴§2 kpc Sąd zmienił zaskarżoną decyzję i ustalił, że K. A. (1) przysługuje prawo do emerytury rolniczej od 1 października 2015r. ,tj. od miesiąca, w którym ubezpieczona wystąpiła z wnioskiem o emeryturę i w której to dacie osiągnęła wiek emerytalny 60 lat i 9 miesięcy.